

UNIVERZITET U TUZLI

Filozofski fakultet

Odsjek: Engleski jezik i književnost

STUDIJSKI PROGRAM

II ciklusa studija

PREVOĐENJE ENGLESKOG JEZIKA

Tihomila Markovića 1, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina

+387 306 330/331, www.untz.ba, www.ff.untz.ba

Obavezni sadržaj studijskog programa koji se realizuje **od akademske 2017/18. godine** (po redoslijedu kako slijedi):

Opći dio

1. Stručni i akademski naziv i stepen koji se stiče završetkom studija II ciklusa

Završetkom drugog ciklusa studija, studijskog programa *Prevođenje engleskog jezika*, student stiče akademsko, odnosno stručno zvanje **Magistar engleskog jezika i književnosti**, u skladu sa Spiskom akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja i Pravilnikom o korištenju akademskih titula i sticanju naučnih i stručnih zvanja na visokoškolskim ustanovama u Tuzlanskom kantonu.

2. Uslovi za upis na studijski program

Pravo upisa na studijski program II ciklusa imaju sva lica koja su završila odgovarajući dodiplomski studij/studij I ciklusa u trajanju od četiri godine (sa ostvarenih 240 ECTS bodova). Odgovarajući dodiplomski studij je dodiplomski studij engleskog jezika i književnosti. Način rangiranja prijavljenih kandidata je na osnovu prosječne ocjene ostvarene na prethodnom ciklusu studija.

3. Naziv i ciljevi studijskog programa

Naziv studijskog programa: **Prevođenje engleskog jezika**

Ciljevi ovoga ciklusa studija su:

- 1) upoznati studente sa savremenim trendovima u teoriji prevođenja;
- 2) pružiti studentima teorijsku osnovu za prevođenje kao transkulturalni međujezični konvencionalni komunikativni čin za koji prevodilac preuzima odgovornost;
- 3) upoznati studente sa savremenim istraživačkim metodama u nauci o prevođenju i lingvistici i njihovim metodološkim specifičnostima;
- 4) osloboditi studente od laičke trivijalne predodžbe o prevođenju prema kojoj svako ko zna neki strani jezik automatski zna i prevoditi;
- 5) naučiti studente kako da razlikuju i u prijevodu pravilno primijene odgovarajući jezični stil i registar;
- 6) osposobiti studente da u praksi primijene odgovarajuće metode i strategije konsektivnog i simultanog prevođenja, uključujući i prevodilačku etiku;
- 7) osposobiti studente za pismeno prevođenje književnih, naučnih i stručnih tekstova, kao i jezika medija.

4. Trajanje II ciklusa i ukupan broj ECTS bodova

Trajanje u godinama:	jedna (1)
Sedmica godišnje:	trideset (30)
Ukupno ECTS:	60 ECTS

Studijski program II ciklusa *Prevođenje engleskog jezika* traje jednu akademsku godinu. Nastava se izvodi tokom dva semestra (zimski i ljetni) u toku jedne akademske godine, a svaki semestar traje 15 sedmica. U toku te akademske godine student sluša 5 predmeta (4 obavezna i 1 izborni), koji ukupno nose 38 ECTS, dok izrada završnog magistarskog rada iznosi 22 ECTS. Tako student stiče ukupno 60 ECTS kredita da bi stekao akademsko zvanje magistra.

Predmeti na studijskom programu su podijeljeni na obavezne i izborne i nose odgovarajući broj kredita, što je utvrđeno nastavnim planom i programom. Nastava je preraspoređena tako da se 4 obavezna predmeta izvode u zimskom semestru kroz 16 sati nastave sedmično (240 sati kontakt nastave u semestru), a u ljetnom semestru se sluša 1 izborni predmet kroz 4 sata nastave sedmično (60 sati nastave ukupno u prvom dijelu semestra), bira tema i priprema izrada završnog magistarskog rada (drugi dio semestra). Ukupan broj kredita koji student treba skupiti na kraju master studija iz prevođenja engleskog jezika je 60 ETCS po godini odnosno 30 ETCS po semestru.

5. Kompetencije i vještine koje se stiču kvalifikacijom (diplomom)

- Studenti će demonstrirati svijest o prevođenju kao interkulturalnoj komunikaciji te originalni tekst prenijeti u potpunosti i pravilno, poštujući jezične i kulturalne barijere;
- Studenti će se samostalno pripremiti za specifične prevodilačke zadatke: analizirati zadanu materiju, istražiti terminološke baze podataka i izraditi glosare;
- Studenti će biti osposobljeni za simultano i konsekutivno prevođenje jezik uz prethodnu pripremu;
- Studenti će znati u praksi primijeniti odgovarajuće metode i strategije simultanog i konsekutivnog prevođenja, uključujući i prevoditeljsku etiku;
- Studenti će biti sposobni uspješno koristiti postojeće tehnologije prevođenja, prevodilačke alate i dostupne baze podataka u području društvenih, prirodnih i tehničkih nauka koje se temelje na upotrebi računara;
- Studenti će biti sposobni primijeniti primjerene tehnike i metode za prevođenje određenih književnih vrsta, rodova i žanrova;
- Studenti će biti pripremljeni za nastavak školovanja na doktorskom studiju.

6. Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija

Student može preći na studijski program II ciklusa *Prevođenje engleskog jezika* sa bilo kojeg drugog istog ili srodnog studijskog programa II ciklusa ukoliko ispunjava uslove za upis ovog studijskog programa, odnosno da ima završen dodiplomski studij/studij I ciklusa engleskog jezika i književnosti u trajanju od četiri godine (sa ostvarenih 240 ECTS bodova). Odluku o srodnosti studijskog programa donosi Vijeće studijskog programa. Pri tome se priznaju ostvareni ECTS bodovi na prethodnom studijskom programu. Vijeće studijskog programa određuje broj ostvarenih ECTS bodova za svaki kolegij pojedinačno.

7. Lista nastavnih predmeta i broj sati potreban za njihovu realizaciju, te pripadajući broj ECTS bodova

PREVOĐENJE ENGLESKOG JEZIKA (60 ECTS)

NASTAVNI PREDMET	I				II			
	P	AV	LV	ECTS	P	AV	LV	ECTS
Teorija prevođenja	4	0	0	8				
Prevođenje stručnih i naučnih tekstova	3	0	1	8				
Osnove konsektivnog i simultanog prevođenja	3	0	1	8				
Metodologija istraživanja jezika i prevođenja	3	0	1	6				
Izborni predmeti u II semestru (student bira jedan od dva ponuđena predmeta)								
Prevođenje jezika medija					3	0	1	8
Književno prevođenje					3	0	1	8
Magistarski rad								22
UKUPNO	13	0	3	30	3	0	1	30

8. Uslovi upisa u sljedeći semestar, te način završetka studija

Način studiranja organiziran je po principima kolokviranja semestara i polaganja ispita na semestralnoj osnovi. Da bi prešli iz zimskog u ljetni semestar u toku akademske godine, studenti moraju kolokvirati (ispuniti predispitne obaveze i osigurati potpis da je nastava odslušana) sva četiri predmeta iz prethodnog semestra, odnosno ostvariti 30 ECTS. Uspješno odbranjen završni rad vrednuje se sa 22 ECTS.

Postupak odobrenja teme, izrade i odbrane završnog rada provodi se na način i u postupku utvrđenom Pravilnikom o završnom magistarskom radu na drugom ciklusu studija Univerziteta.

9. Način izvođenja studija

10. Druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa

Opis programa

Teorija prevođenja

Glavni cilj kolegija je pružiti studentima teorijsku osnovu za prevođenje kao transkulturalni međujezični konvencionalni komunikativni čin za koji prevoditelj preuzima odgovornost. Taj glavni cilj podrazumijeva oslobađanje od laičke trivijalne predodžbe o prevođenju prema kojoj svako ko zna neki strani jezik automatski zna i prevoditi, pa je dovoljna pretpostavka uspješnog prevođenja intenzivan jezični trening, npr. preddiplomski studij dotičnog stranog jezika. Iako je visoka jezična kompetencija nužan preduvjet uspješnog prevođenja, cilj kolegija je senzibilizirati studente za kulturološke, etičke i političke implikacije prijevoda odnosno njihovih normi koje su isto toliko važne za funkcioniranje prijevoda kao i jezična bespriječnost. Cilj kolegija je također i stvoriti kod studenata svijest o nužnosti profesionalizacije prevođenja u svrhu očuvanja privrednih i kulturnih interesa države i nacije. Sadržaji kolegija su: opća pitanja u nauci o prevođenju (prevođenje kao sveprisutni globalni fenomen u savremenom svijetu), teorija prevođenja prije 20. stoljeća, ekvivalencija i relativni karakter ekvivalentnosti polaznog teksta i prijevoda, prevođenje kao proizvod i kao proces, funkcionalne teorije prevođenja (prevođenje u svjetlu spleta interesa i moći zainteresiranih partnera (autora, nalogodavca prijevoda, prevoditelja i adresata), prevođenje kroz pristup analize diskursa i registra, sistemske teorije, kulturološka i ideološka uslovljenost prevođenja, filozofske teorije prevođenja, interdisciplinarni karakter nauke o prevođenju i novi trendovi (audiovizualno prevođenje, lokalizacija, globalizacija, skupno prevođenje).

Literatura:

Snell-Hornby, Mary, Pöchhacker, Franz, Kaindl, Klaus, eds. (1994). *Translation Studies. An Interdiscipline*. Amsterdam / Philadelphia: Benjamins.

Gentzler, Edwin (1993). *Contemporary Translation Theories*. London: Routledge.

Delisle, Jean, and Woodsworth, Judith, eds. (1995): *Translators through History*. Amsterdam: Benjamins /UNESCO Publishing.

Venuti, Lawrence (1995). *The Translator's Invisibility. A History of Translation*. London: Routledge.

Levi, Jiří (1982): *Umjetnost prevođenja*. Sarajevo: Svjetlost.

Munday, Jeremy. (2016) *Introducing Translation Studies: Theories and Applications*, 4th edition. London: Routledge

Nida, Eugene A. (1964). *Toward a Science of Translating. With Special Reference to Principles and Procedures Involved in Bible Translating*. Leiden: Brill.

Newmark, Peter (1988). *Approaches to Translation*. New York: Prentice Hall International.

Pavlović, Nataša. (2015). *Uvod u teorije prevođenja*. Zagreb: Leykam International d.o.o. Zagreb.

Prevođenje stručnih i naučnih tekstova

Težište ovog kolegija je razvijanje i uvježbavanje prevodilačkih vještina potrebnih za prevođenje tekstova iz područja društvenih, prirodnih i tehničkih nauka te njihovih pojedinih grana, te razumijevanje naučnog i tehničkog jezika općenito. Na temelju zadanih tekstova upoznat ćemo studente s načinom kako uspješno koristiti lingvističke elemente i engleskog i b/h/s jezika u pogledu gramatike, leksikona i naučnog registra pojedinih stručnih područja te koje su karakteristike tzv. tehničkog engleskog jezika (bezlični stil, jednostavna sintaksa s tipičnom rečeničnom strukturom i pasivnim konstrukcijama, skraćenice i akronimi, formule, verbalna tačnost i jasnoća). Isto tako, istaknut će se problemi na koje možemo naići pri prevođenju takvih tekstova (problem standardizacije terminologije, nepostojanje adekvatnih jednojezičnih i višejezičnih rječnika, nedovoljno poznavanje područja). Studente ćemo upoznati s postojećim tehnologijama prevođenja koje se temelje na upotrebi kompjutera. Cilj kolegija je upoznati studente s vještinama i metodama koje su korisne za istraživanje i kvalitetno prevođenje naučnih i tehničkih tekstova.

Literatura:

M. Krajnović, Rječnik matematičkih naziva, Matematičko-fizički list – izvanredni broj, Zagreb, 1999-2000.

A. Štambuk et al., Rječnik elektronike - englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski, Logos Split, 1991.

M. Kiš et al., Englesko-hrvatski informatički rječnik s računalnim nazivljem, Školska knjiga Zagreb, 1993.

Špiljak, Višnja (ur.) (2000). Englesko-hrvatski poslovni rječnik. Zagreb: Masmedia.

Ivir, V. (1993). Hrvatsko-engleski poslovno-upravni rječnik. Zagreb: Školska knjiga.

Radoš, Lj., M. Meler (2002). Englesko-hrvatski rječnik nazivlja u marketingu. Osijek: Ekonomski fakultet u Osijeku.

Osnove konsekutivnog i simultanog prevođenja

Predavanja iz konsekutivnog prevođenja nude kratak uvod u teorije i metode konsekutivnog i simultanog prevođenja. Razrađuju se osnove prevoditeljske etike, razlike između usmenog i pismenog prevođenja, te specifičnosti jezika poslovnih sastanaka i konferencija. Osim toga, naglašava se nužnost kontinuiranog profesionalnog razvoja, daju smjernice o radnim uvjetima i uobičajenoj praksi. Praktični će dio uključivati intenzivne vježbe konsekutivnog i simultanog prevođenja uz korištenje autentičnih snimljenih materijala i simulacija. Vježbe će uključivati i rad na vještinama analize i prezentacije informacija, vježbe slušanja i pamćenja, vježbe prebacivanja iz jednog u drugi jezični kod, te rad na govorničkim i ostalim prezentacijskim vještinama. Predviđen je i intenzivan samostalan rad koji uključuje čitanje materijala i pripremu za simulacije. Po završetku ovog kolegija studenti će se osposobiti za

vršenje terminoloških priprema za različite vrste skupova, vladati tehnikama bilježenja, te steći potrebne vještine i kompetencije u osnovnim tehnikama konsekutivnog i simultanog prevođenja.

Literatura:

Pochhacker, F. (2004) *Introducing Interpreting Studies*, London: Routledge.

Baker, M. (1992) *In Other Words. A Coursebook on Translation*. London: Routledge.

Bassnett, S. (2002) *Translation Studies*. 3rd edition. London: Routledge.

McCarthy, M. (1998) *Spoken Language and Applied Linguistics*. Cambridge: CUP.

Gambier, Y., Gile, D., Taylor, C. (1997) *Conference Interpreting: Current Trends in Research*. Amsterdam: John Benjamins.

Dimitrova E., Hyltenstam B. and A. (eds.) (2000) *Language Processing and Simultaneous Interpreting: Interdisciplinary perspectives*. Amsterdam: John Benjamins.

Metodologija istraživanja jezika i prevođenja

Cilj je kolegija upoznavanje studenata s planiranjem i metodologijom naučnog istraživačkog rada u području jezika i prevođenja i njihovo osposobljavanje za samostalno provođenje takvih istraživanja. Raspravama o pojedinim temama i analizama slučaja nastojat će se kod studenata razviti sposobnost kritičke procjene koja je od iznimne važnosti prilikom istraživanja u nauci o prevođenju. Kolegij će studente upoznati sa koracima u planiranju istraživanja, teorijskim modelima koji služe kao podloga za ovakvu vrstu istraživanja te sa postavljanjem istraživačkih pitanja i razvijanjem i testiranjem hipoteza. Također će se obraditi različite naučne metode, kvantitativni i kvalitativni pristupi, načini prikupljanja i obrade podataka, kombiniranje metoda i triangulacija podataka specifična za nauku o prevođenju. Studenti će ova znanja primjeniti u analizi i interpretaciji podataka te izvlačenju zaključaka i diseminaciji rezultata istraživanja, s posebnim naglaskom na odlike akademskog pisanja i njegovih etičkih načela te načine prikupljanja podataka i navođenje bibliografskih izvora.

Literatura:

Buckingham, Louisa. 2016. *Doing a Research Project in English Studies: A guide for students*. Abingdon: Routledge.

Saldanha, Gabriela and O'Brien, Sharon. 2015. *Research Methodologies in Translation Studies*, 2nd edition. Abingdon: Routledge.

Kumar, Ranjit. 1999. *Research Methodology: A Step-by-Step guide for Beginners*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications

Williams, Jenny and Chesterman, Andrew. 2002. *The Map. A Beginner's Guide to Doing Research in Translation Studies*. Manchester: St Jerome Publishing.

Prevođenje jezika medija

Ovaj kolegij pruža studentima koji nisu izvorni govornici engleskog jezika razvijanje vještina potrebnih za stručno pismeno prevođenje. Kolegij uvodi studente u vještine prevođenja, prerađivanja, uređivanja i korekture novinskih članaka, reportaža i priopćenja za tisak, s posebnim osvrtom na naslove, uvode, citate, natpise i lingvističke zamke za novinare. Studenti na satu dobijaju relevantne materijale (autentične tekstove i odlomke iz knjiga, dnevnih novina, i časopisa, interneta, televizije i radija). Ovaj kolegij je namijenjen osobama koje zanima jezik medija.

Literatura:

Studenti na nastavi dobijaju relevantne materijale (autentične tekstove i odlomke iz knjiga, dnevnih novina, i časopisa, Interneta i ostalih medija).

Baker, Mona (1992) *In Other Words. A Coursebook on Translation*. London, New York: Routledge.

Bassnett, Susan (1980) *Translation Studies*. London, New York: Routledge.

Ivir, Vladimir (1978) *Teorija i tehnika prevođenja*. Sremski Karlovci

Književno prevođenje

Ovaj kolegij temelji se na razvijanju i uvježbavanju prevodilačkih vještina potrebnih za književno prevođenje. Studentima će se ukazati na postojanje različitih nijansi književnog jezika, a odabrani tekstovi pokrivat će različite žanrove – od popularnih eseja, novela, romana i eventualno dramskih tekstova. Sveobuhvatnost žanrova nije primarni cilj ovog kolegija, što se opravdava očitom vremenskom ograničenošću. Studenti će kritički ocjenjivati i uspoređivati tiskane prijevode književnih djela s njihovim izvornicima. Iako se od studenata očekuje proučavanje stručne literature većeg obima na temu književnog prevođenja, naglasak će biti na praktičnom radu. Studenti će provoditi vlastite prevodilačke projekte i prezentirati dijelove svojih radova u okruženju konstruktivne prevodilačke radionice. Na taj će se način upoznati s temeljnim pristupima, strategijama i potencijalnim greškama u području profesionalnog književnog prevođenja, produbiti svoj angažman s tekstem i jezičnim strukturama, te će se naučiti davati konstruktivnu kritiku prevodilačkog projekta u tijeku i unaprijediti vještine revizije.

Literatura:

Boase-Beier, Jean, and Holman, Michael (eds.), *The Practices of Literary Translation: Constraints and Creativity*. Manchester: St. Jerome Publishing, 1999.

Landers, Clifford E. *Literary Translation: A Practical Guide (Topics in Translation, 22)*. Multilingual Matters Limited 2001.

Venuti, Lawrence, *The Translator's Invisibility: A History of Translation (Translation Studies)*. Routledge, 1995.

Classe, Olive (ed.), *Encyclopaedia of Literary Translation*. London: Fitzroy Dearborn, 2000.